

8 DES 2014

Justis- og beredskapsdepartementet
Kriminalomsorgsavdelingen
Postboks 8005 dep
0030 Oslo

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

AMNESTY INTERNATIONAL NORWAY
Grensen 3, N-0159 Oslo
P.O. Box 702 Sentrum, N-0106 Oslo
T: +47 22402200 F: +47 22402250
E: info@amnesty.no W: www.amnesty.no

Oslo, 2. desember 2014

Høringssvar fra Amnesty International i Norge

Høring – forslag til endringer i forskrift om straffegjennomføring mv. om mindreårige innsatte og presisering av bestemmelsen om avbrudd ved gjennomføring av samfunnsstraff.

Amnesty viser til høringsbrev av 16.09.2014 vedrørende forslag til endringer i forskrift til straffegjennomføringsloven mv.

Amnesty takker for muligheten til å komme med høringsinnspill.

Innledende bemerkninger

Amnesty konstaterer med tilfredshet at forslaget til endringer i forskriften har som hovedmål å bedre straffegjennomføringen for unge lovbrystere.

Amnesty vil i den forbindelse særlig gi sin tislutning til ny forskrifts § 3-1 a tredje ledd, der det eksplisitt fremgår at det ved alle handlinger og avgjørelser som berører innsatte under 18 år, skal **barnets beste** være et grunnleggende hensyn.

Når det er sagt, skal imidlertid tilføyes at det er praktiseringen av de gjeldende lover og forskrifter som vil være avgjørende for om de enkelte bestemmelser er velegnet til å oppfylle lovgivers intensjoner.

Det er derfor viktig - slik Amnesty ser det - at loven m/forskrifter er mest mulig konkret mht til hvilke unntak som kan gjøres fra hovedregelen om barnets beste. Det er også viktig at forskriften utformes på en slik måte at skjønsmessige avgjørelser i størst mulig grad elimineres, og da særlig skjønsmessige avgjørelser som innebærer at forutsetningen om barnets beste ikke oppfylles.

Amnesty vil også påpeke det svært spesielle forhold at Norge gjentatte ganger er blitt kritisert av FN for brudd på FNs torturkonvensjon og av Europarådets torturovervåkningskomité for brudd på konvensjonens bestemmelser om forebygging av tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff. Bruddene gjelder i særlig grad bruk av isolat i norske fengsler, både ved varetektsfengsling og ved soning av fengselsstraff.

Ved utformingen av forskriften er det derfor særdeles viktig at Norge – ved utformingen av de bestemmelser som angår mindreårige spesielt – sikrer en praksis som er i tråd med Norges internasjonale forpliktelser.

De enkelte forskriftsendringene

§ 3-1 a

Amnesty gir som nevnt over sin tilslutning til denne tilføyelsen i forskriften, der det eksplisitt uttales i bestemmelsens tredje ledd at det er barnets beste som skal være det grunnleggende hensyn ved alle handlinger og avgjørelser som berører innsatte under 18 år.

Bestemmelsens øvrige ledd synes å ivareta dette hensynet.

§ 3-4 tredje ledd

Dette er en tilføyelse der det fremgår at den mindreårige som hovedregel skal settes inn i ungdomsfengsel, med mindre den mindreåriges behov blir bedre ivaretatt i et annet fengsel.

Amnesty vil bemerke at hovedregelen om at den mindreårige skal settes inn i ungdomsfengsel, må være et så overordnet mål at det nærmest ikke bør finnes unntak fra hovedregelen. Amnesty er derfor skeptisk til at en henvisning til barnets behov skal kunne føre til en annen form for soning/varetektsfengsling uten at barnets behov er nærmere konkretisert.

Det foreslås derfor at det gjøres en henvisning til "tverretattlig team", jf forskriftens § 3-1 a annet ledd, slik at det i det minste er en forutsetning at dette teamet har uttalt seg om barnets behov. Det vises i den forbindelse til departementets uttalelse om dette i notatets side 2.

§ 3-28 a

Det fremgår av bestemmelsen at innsatte under 18 år skal ha rett til å motta minst ett besøk i måneden og motta besøk ukentlig eller oftere fra nær familie.

Det fremgår at Departementet ved utformingen av bestemmelsen har sett hen til United Nations Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty, artikkel 60, der det fremgår at barnet skal ha rett til minst ett besøk i måneden og helst én gang i uken.

Amnesty anser at barnets besøksbehov er tilstrekkelig ivaretatt ved denne forskriftsendringen.

§ 3-29 annet ledd

Forskriftsendringen – som innebærer at den mindreårige som hovedregel skal gis adgang til telefoning med nær familie ut fra den mindreåriges behov, og som et minimum to samtaler pr uke – ivaretar etter Amnestys syn i stor grad den mindreåriges behov for kontakt med nær familie.

§ 3-35 tredje og fjerde ledd

Bestemmelsene gjelder den mindreårige innsattes utelukkelse fra fellesskapet.

Dette er – etter Amnestys syn - den mest problematiske bestemmelsen i loven og forskriftsendringen. Selv om det klart fremgår av bestemmelsene at slik utelukkelse kun kan skje dersom akutte bygningsmessige eller bemanningsmessige forhold gjør det strengt nødvendig, stiller Amnesty spørsmål om det over hodet skulle vært adgang til slik utelukkelse ut fra de hensyn som her er angitt. Dette fordi Amnesty har fått forståelsen av at det nettopp er kapasitetshensyn (som kan omfatte bygningsmessige forhold) som Norge har benyttet som unnskyldningsgrunn når Norge har blitt kritisert av FN og Europarådets torturovervåkningskomité.

Straffegjennomføringslovens § 37 er imidlertid vedtatt. Det forhold at Kriminalomsorgen – når først utelukkelse fra fellesskapet er ansett strengt nødvendig - gjennom forskrift er pålagt å prioritere tiltak overfor mindreårige i form av utvidet adgang til lufting, samvær med tilsatte mv., må derfor i hovedsak anses som en positiv forskriftstilføyelse.

Amnesty vil likevel påpeke det uheldige i at når innsatte under 18 år blir utelukket fra fellesskapet, er ordinært besøk fra venner og familie ikke inkludert i den utvidete besøksordningen som ellers er beskrevet i forskriftens § 3-35 tredje ledd, jfr departementets uttalelse i høringsnotatets punkt 2.3 annet ledd.

Øvrige forskriftsendringer

Amnesty har ingen bemerkninger til de øvrige forskriftsendringer.

Med vennlig hilsen

Amnesty International i Norge

John Peder Egenæs

Generalsekretær

Beate Ekeløve-Slydal

Politisk rådgiver